

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 20.09.2024

Vår ref.: 201913904-26 Oppgis ved henvendelse

Varsel om vedtak om fastsettelse av metode for vilkår for tilknytning og bruk av nettet

Vedtak

I tråd med kravene til forhåndsvarsling etter forvaltningsloven § 16 varsler vi med dette vedtak i saken.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fastsetter metode for vilkår for tilknytning til og bruk av nettet i medhold av Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 2-3 og forskrift om netregulering av energimarkedet (NEM) § 3-1 til 3-3. Vedtatte metoder følger dette vedtaket.

Avtaler mellom nettselskap og nettkunder for tilknytning til og bruk av nettet skal oppfylle krav til form, innhold og prosess beskrevet i punkt 1 til 21 nedenfor. Det vil i noen tilfeller være ulike behov for ulike type kunder. For noen av punktene vil det derfor eksplisitt presiseres ulike krav, til ulike kunder.

Bakgrunn

I henhold til lov- og forskriftsendringer som trådte i kraft 1. november 2019, har Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fått myndighet til å regulere vilkår for tilknytning til og bruk av nettet. Dette kan skje ved å godkjenne eller fastsette vilkår, eller metoder for å fastsette slike vilkår. Myndigheten er gjentatt og presisert i NEM § 3-1 til § 3-3. Hensikten med regelverket er å sikre at nettselskapene ikke utnytter sin monopolstilling ved å stille urimelige vilkår i tilknytnings- og nettleieavtaler. Metoden gjelder forholdet mellom områdekonsesjonær og uttakskunde, mellom anleggskonsesjonær og uttakskunde, og mellom nettselskap og produsent. Metoden gjelder altså ikke forhold mellom nettvirksomheter.

RME ba i brev datert 3. desember 2019 om at nettkonsesjonærene gjennom sine respektive bransjeorganisasjoner skulle utforme standardvilkår i tilknytnings- og nettleieavtaler for alle typer kunder, og at organisasjonene på vegne av sine medlemmer oversender standardvilkår til RME til godkjenning. Etter RMEs vurdering kunne avtalene vi mottok ikke godkjennes slik de står, og det er flere grunner til det. I avtalene er ikke vilkår i medhold av regelverk etter energiloven skilt ut som en egen del. I flere av de innsendte avtalene fremgår det heller ikke tydelig hvilket regelverk som er

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

grunnlaget for de ulike vilkårene som er satt i avtalene, og skillet mellom regelverk og avtalte vilkår fremgår ikke klart.

Etter en nærmere vurdering har RME valgt å fastsette en metode for hvordan avtaler om tilknytning til og bruk av nettet skal utformes, i stedet for å godkjenne standardavtaler. Det innebærer at vi vedtar et dokument som stiller overordnede krav til nettselskapenes vilkår i stedet for å godkjenne enkeltvilkår. Nettselskapene skal sikre at deres avtalevilkår overholder de overordnede kravene i den godkjente metoden.

Metoden inneholder krav til prosess, form og innhold i avtalene. I det videre presenteres metoden. Under punkt 1 til 4 presenteres formkrav, under punkt 5 til 17 presenteres innholds krav, og under punkt 19 til 21 beskrives prosesskrav. Nærmere forklaring til de enkelte kravene gis under hhv. “forklaring form”, “forklaring innhold” og “forklaring prosess”.

Metode

Form:

1. Nettselskapenes avtaler med sine kunder om tilknytning og bruk av nettet skal være lett tilgjengelige.

For nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh, skal nettselskapene inngå skriftlige avtaler om tilknytning til og bruk av nettet.

2. Det skal som hovedregel benyttes standardavtaler for de ulike kundegruppene. For forbrukere og for virksomheter med vanlig forbruk skal det benyttes standardavtaler. Standardavtalene kan bygges på med tilleggsvilkår, for eksempel et ekstra vedlegg for noen type kunder.
3. Det skal benyttes klart språk og en forståelig struktur på avtalene, slik at kunden lett kan sette seg inn i hvilke vilkår som gjelder. Avtalene skal ha en høy juridisk kvalitet.
4. Gjengivelse av regelverk skal være korrekt, men regelverket trenger ikke å gjengis ordrett. Det skal fremgå hva som er gjengivelse av regelverk og hva som er avtalte vilkår.

Krav til innholdet i nettselskapenes vilkår om kunders tilknytning til og bruk av nett:

5. Avtalene skal ikke være i strid med lov, forskrift eller enkeltvedtak, herunder vilkår og metoder fastsatt eller godkjent av Reguleringsmyndigheten for energi.
6. Standardavtalen skal kun inneholde relevante vilkår.
7. Det skal fremgå av avtalene hvor kunden kan finne informasjon om gjeldende tariffer.
8. Avtalt kapasitet skal fremgå av tilknytningsavtalene til nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh. Der overbelastningsvernet regulerer makslasten til en kunde, skal størrelsen på denne være lett tilgjengelig for kunden.
9. Eventuelle avtalte støykvoter skal fremgå av tilknytningsavtalene.
10. For nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh skal relevante krav til drift og funksjonalitet som nettselskapet trenger for å drifte nettet fremgå av tilknytningsavtalene.
11. Referanse til vedtak etter systemansvarsforskriften § 14 skal fremgå av tilknytningsavtalene der dette er relevant.

12. Det skal fremgå av avtalen hvilke vilkår om datautveksling som skal gjelde mellom partene, for de tilfeller hvor datautveksling er relevant. Avtalen mellom nettselskap og betydelige nettbrukere skal hen vise til at bestemmelser i nasjonal metode om datautveksling i henhold til SOGL artikkel 6 nr. 4 (b) skal følges.
13. klagemulighet for kunden skal fremgå av avtalen. Det må fremgå tydelig hvilke saker som kan bringes inn til RME og hvilke som må klages inn til andre organ.
14. Det skal fremgå av standardavtalene hvilke kundespesifikke opplysninger kunden plikter å oppgi. Det skal ikke kreves flere opplysninger enn nødvendig.
15. Avtalen skal presisere at all sensitiv informasjon skal behandles konfidensielt.
16. Vilåorene for endring av avtalene må fremgå av avtalene.
17. Særvilkår for den enkelte kunde kan avtales. Dersom partene ikke blir enige, kan saken bringes inn til RME for avgjørelse. Nettselskapet må kunne begrunne bruk av særvilkår.

Prosess:

18. Nettselskapene bør samarbeide om å utarbeide felles standardavtaler.
19. Utkast til standardavtale skal så vidt mulig sendes på høring til berørte bransjeorganisasjoner for de aktuelle kundegruppene. Utkast til standardavtale for forbrukere skal så vidt mulig sendes Forbrukerrådet for kommentarer. Det skal legges stor vekt på disse kommentarene ved utformingen av avtalene. Nettselskapene skal publisere en oppsummering av høringsinnspillene inkludert evt. begrunnelse for hvorfor sentrale høringsinnspill ikke har blitt tatt til følge. Ved vesentlige endringer i de avtalte vilåorene i de felles standardavtalene, skal samme prosess følges. Mindre endringer, f. eks oppdateringer av henvisninger til relevant regelverk kan gjøres uten høring.
20. Nettselskapene må ha klare prosesser for inngåelse og revisjon av avtaler. Endringene må dateres og være sporbare, slik at tidligere versjonen kan dokumenteres.
21. Denne metoden gjelder både for nye og eksisterende avtaler om tilknytning til og bruk av nettet. Ved endring av eksisterende avtaler kan nettselskapet som utgangspunkt ikke gjøre endringer som krever fysiske endringer i anlegget, med mindre nettkunden selv ønsker dette eller det følger av krav fra offentlige myndigheter, gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Utdypende merknader til de enkelte vilåorene

Til nr. 1: Krav om avtale fremgår av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-6, men ikke krav om skriftlighet. Noen produsenter har ikke skriftlig avtale med nettselskapet fordi de tidligere var i samme selskap. Mange kunder har avtaler som ikke oppfyller kravene i denne metoden, og det må derfor inngås nye. Det stilles krav om at det inngås to separate avtaler. En tilknytningsavtale, og en avtale om bruk av nettet.

For eksisterende tilknytninger må nettselskapet sørge for at deres avtaler er lett tilgjengelig slik at kundene har mulighet til å sette seg inn i hva som er avtalt.

For nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100.000 kWh må imidlertid nettselskapene inngå skriftlige avtaler, hvor aktivt samtykke må foreligge.

Til nr. 2: Standardavtaler er arbeidsbesparende for partene. Standardavtaler som er utarbeidet etter denne metoden gir kunden en sikkerhet for at vilkårene er balansert. Standardavtaler forenkler arbeid med tilsyn.

Nettselskapene må selv vurdere hvordan de ønsker å dele kundene inn i særskilte kundegrupper med egne standardavtaler, og hvilke tilleggsvilkår som skal gjelde for deler av kundegruppene.

Avtaler om tilknytning og bruk av nettet vil kunne inneholde følgende deler:

- Avtalevilkår som er helt like for hele kundegruppen
- Tilleggsvilkår som er relevante for deler av kundegruppen
- Standardiserte krav til kundespesifikke opplysninger
- Særskilt avtalte vilkår

Til nr. 3: Dagens avtaler er vanskelig tilgjengelige for folk flest. Det er viktig å finne en balanse mellom forståelig språk, samtidig som avtalene er tilstrekkelig presise.

Avtalene må tilpasses kundegruppen. Det vil si at avtaler for forbrukere må utformes slik at vanlige forbrukere lett kan forstå det som står i avtalene.

At avtalene har en høy juridisk kvalitet innebærer at potensielle uenigheter skal så langt som mulig være løst i avtalene. Tvetydigheter bør unngås

Til nr. 4: Det kan være en fordel for kunden at relevante deler av regelverket er gjengitt i standardavtalene, slik at kunden vet hvilke krav som gjelder. I dagens avtaler er mye av regelverket gjengitt, men det er i noen tilfeller uklart hva som er regelverk og hva som er avtalte vilkår. Vi foreslår å kreve at dette skillet klargjøres, slik at kunden vet hva som følger av offentligrettslig regelverk og hva som er avtalte vilkår.

Som et alternativ kan bransjen vurdere å bare inkludere avtalte vilkår i standardavtalen. Et eksempel på dette er Forbrukerrådets standard husleiekontrakt. Tidligere inneholdt den også rettigheter og plikter som fulgte av husleieloven, men mye av dette er nå fjernet.¹

Forklaring innhold

Til nr. 5: Dersom det er motstrid mellom avtalene og lov/forskrift, vil sistnevnte gå foran. Det er uheldig for kunden dersom det er en slik motstrid, ettersom kunden kanskje ikke er klar over at noe annet fremgår av lov/forskrift. Avtalene skal derfor utformes slik at det ikke er motstrid. Dersom det oppstår ny rettspraksis som gjør at en bestemmelse skal tolkes på en annen måte enn før, må standardavtalene oppdateres i tråd med dette.

Til nr. 6: I dagens avtaler er det mye som ikke er relevant, og dette gjør det vanskeligere å sette seg inn i hva som gjelder. For eksempel skal veiledning til partene om potensielle fremtidige forhold ikke inkluderes.

¹ Lenke til Forbrukerrådets [standard husleiekontrakt](#)

Til nr. 7: Dagens standardavtaler inneholder ikke noe om pris. Siden prisen forandrer seg fra år til år, er det heller ikke hensiktsmessig å ta inn prisene i avtalene. Men informasjon om hvor kundene finner disse prisene bør stå i avtalene.

Til nr. 8: Frem til for kort tid siden har det vært rikelig med kapasitet i nettet, men dette har endret seg vesentlig. Det har derfor blitt mer viktig å utnytte eksisterende kapasitet på en bedre måte. For å kunne utnytte kapasiteten bedre, og for å sikre en rettferdig fordeling av ledig kapasitet, må også nettselskapene ha god oversikt over hvilken kapasitet som er avtalt med kundene. Som et minstekrav skal avtalt kapasitet uttrykkelig fremgå av tilknytningsavtalen til kunder med produksjon eller forbruk på over 100.000 kWh, slik dette er definert i punkt 8.

Til nr. 9: Enkelte kunder har installert anlegg som skaper spenningsforstyrrelser (støy) som tar opp kapasitet i nettet, ut over avtalt kapasitet. I henhold til leveringskvalitetsforskriften § 2-1 er kunden ikke utbedringspliktig dersom grenseverdiene kun overskrides i eget tilknytningspunkt, og tilknyttet nettselskap ikke opplever problemer som følge av dette. Dette kan være tilfelle ved tilknytning, men etter hvert som flere kunder kobler seg på kan det til slutt skape problemer i nettdriften. I enkelte områder vil det være hensiktsmessig at nettselskapet allerede ved tilknytning fastsetter kvoter for spenningsstøy for den enkelte kunde.

Det bør være frivillig for nettselskapene å fastsette støykvoter. Dersom de gjør det, skal kvotene fremgå av tilknytningsavtalen.

Til nr. 10: Krav til funksjonalitet som allerede er avtalt og gjeldende for eksisterende kunder bør stå i avtalen. Kravene til funksjonalitet ved nye tilknytninger må være nødvendige og ikke uforholdsmessig tyngende, og kan ikke være i strid med vedtak om funksjonalitet fattet av systemansvarlig. Anleggseier kan ikke kreve kompensasjon for dette. Dersom netteier ønsker å stille krav utover det som er nødvendig og ikke uforholdsmessig tyngende, skal netteier betale for merkostnaden. Dersom nettselskapet fastsetter krav til drift, herunder spenningsregulering og reaktiv effekt, skal vilkårene for dette fremgå av avtalen.

Til nr. 11: Dette er bare relevant for de konsesjonærene som er pålagt krav til funksjonalitet ved vedtak fra systemansvarlig etter systemansvarsforskriften § 14. Dette er større kunder. Dersom tilknytningsforordningene tas inn i norsk rett, vil det være et krav at tilknytningsavtalene endres. Se for eksempel RfG artikkel 71 for tilknytning av produsenter.² Tilsvarende krav finnes i DCC og HVDC.

Til nr. 12: I henhold til SO GL³ artikkel 48-53 om datautveksling kan nettselskap kreve informasjon fra betydelige nettbrukere. Informasjonen gjelder ulike typer strukturelle data, planleggings- og prognosedata og sanntidsdata. Nasjonal metode for datautveksling skal sikre at anvendeligheten og omfanget av datautvekslingen er fastlagt nasjonalt for den informasjonen som skal utveksles. Avtalen mellom nettselskap og betydelige nettbrukere skal hen vise til at bestemmelser i nasjonal metode om datautveksling skal følges fra det tidspunkt metoden blir gjeldende.

² Commission Regulation (EU) 2016/631 of 14 April 2016 establishing a network code on requirements for grid connection of generators (RfG) [EUR-Lex - 32016R0631 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

³ Kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 av 2. august 2017 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnett for elektrisk kraft

Til nr. 13: Uenighet som knytter seg til spørsmål om avtalen er i strid med det regelverket RME forvalter eller med denne metoden, kan bringes inn til RME. Uenighet om oppfyllelse av avtalte vilkår skal gå til Elklagenemnda. Se punkt 4 om skille mellom regelverk og avtalte vilkår.

Til nr. 14: De kundespesifikke opplysningene det bes om i standardavtalen skal være relevante. For å sikre dette oppstilles et nødvendighetskrav rettet mot nettselskapene, slik at kundene ikke pålegges å gi opplysninger som ikke er av betydning for avtalen.

Til nr. 15: Med sensitiv informasjon menes informasjon som kan være taushetsbelagt, herunder personopplysninger, konkurransesensitiv informasjon eller kraftsensitiv informasjon. Avtalen skal eksplisitt presisere at sensitiv informasjon behandles konfidensielt.

Til nr. 16: Nettselskapene bør forbeholde seg rett til å endre avtalen i takt med utvikling av regelverket, teknologi, og nye utfordringer.

Endringene må være i tråd med denne metoden. Dersom en kunde mener den nye avtalen er i strid med metoden, kan dette klages inn til RME.

Til nr. 17: Det kan avtales særvilkår som kommer i tillegg til eller avviker fra standardvilkårene. Hvis partene ikke blir enige, kan saken bringes inn til RME for avgjørelse. Da vil RME kunne vurdere om særvilkårene er nødvendige eller uforholdsmessig tyngende.

Særvilkår er kun aktuelt for kundene som inngår skriftlig avtale, med aktivt samtykkekrav, jf. Pkt. 1.

I forbindelse med særvilkår er det viktig at nettselskapene opptrer nøytralt og ikke-diskriminerende, jf. NEM § 4-14.

Forklaring prosess

Til nr. 18: Det er en fordel at nettselskapene bruker de samme standardavtalene på tvers av nettselskaper. Dette letter arbeidet for aktørene, både ved utforming av avtalene og senere ved bruk av avtalene. I tillegg letter det arbeidet for RME som tilsynsmyndighet. Plikten til nøytral og ikke-diskriminerende opptreden taler også for bruk av standardvilkår.

Til nr. 19: Hensikten er å sikre at kundenes interesser blir ivaretatt ved utformingen av standardavtalene. Forbrukerrådet er interessert i å komme med innspill til standardavtale for forbrukere. Dette forutsetter imidlertid at det er snakk om standardavtale på tvers av nettselskaper, slik at det ikke legges opp til at f.eks. Forbrukerrådet må vurdere og gi sine kommentarer til et stort antall avtaler.

Til nr. 20: Nettselskapene må sørge for at gjeldende regelverk knyttet til inngåelse og endring av avtaler følges. Endringer bør være nødvendige og ikke skje for ofte, for å sikre en forutsigbarhet rundt vilkårene.

Til nr. 21: Hensikten er først og fremst å få på plass nye avtaler for alle tilknytninger. Med fysiske endringer i anlegget menes for eksempel endringer i avtalt kapasitet, funksjonskrav, støykvote og plassering av anlegg.

Med hilsen

Lars Kløvstad Hansen
Rådgiver

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

HYDRO ENERGI AS
USTEKVEIKJA KRAFTVERK DA
UVDAL KRAFTFORSYNING SA
EVERKET AS
TINFOS AS
KE NETT AS
BINDAL KRAFTLAG SA
ELMEA AS
YMBER PRODUKSJON AS
SØR-NORGE ALUMINIUM AS
STATNETT SF
STATNETT SF
GRIUG AS
Aktieselskabet Saudefaldene
RAKKESTAD ENERGI AS
HALLINGDAL KRAFTNETT AS
VESTALL AS
ARVA AS
ELVENETT AS
VESTMAR NETT AS
NORGESNETT AS
BKK AS
LNETT AS
NORDVEST NETT AS
LEDE AS
LUCERNA AS
ELINETT AS
ELVIA AS
BARENTS NETT AS
HYDRO ALUMINIUM AS

ETNA NETT AS
STATKRAFT ENERGI AS
FØIE AS
SØR AURDAL ENERGI AS
HERØYA NETT AS
MODALEN KRAFTLAG SA
NORDLINK NORGE AS
STRAM AS
FAGNE AS
VEVIG AS
NORANETT AS
LINEA AS
ENIDA AS
NORANETT HADSEL AS
ASKER NETT AS
TENDRANETT AS
MIDTNETT AS
MELØY NETT AS
INDRE HORDALAND KRAFTNETT AS
RØROS E-VERK NETT AS
SKIAKERNETT AS
SVABO INDUSTRINETT AS
VISSI AS
NORANETT ANDØY AS
STRAUMNETT AS
NETTSELSKAPET AS
HEMSIL NETT AS
KLIVE AS
TENSIO TN AS
TENSIO TS AS
HØLAND OG SETSKOG ELVERK AS
AREA NETT AS
LYSNA AS
BØMLO KRAFTNETT AS
HAVNETT AS
KVAM ENERGI NETT AS
FJELLNETT AS
HAFSLUND KRAFT AS
JÆREN EVERK AS
S-NETT AS
VANG ENERGIVERK AS
DE NETT AS
BREHEIM NETT AS
SYGNIR AS
FØRE AS

SUNETT AS
NOREFJELL NETT AS
STRAUMEN NETT AS
R-NETT AS
RK NETT AS
LEGA NETT AS
LUOSTEJOK NETT AS
MELLOM AS
TELEMARK NETT AS
ROMSDALSNETT AS
STANNUM AS
KYSTNETT AS
ALUT AS
GLITRE NETT AS
LINJA AS

Kopimottakerliste: